

Typer av försvarsspel

Det finns två typer av försvarsspel: positionsförsvar och markeringsförsvar. Bland äldre spelare på högre nivå är det även vanligt att spela med en kombination av de olika typerna av försvarsspel, så kallat kombinationsförsvar.

Positionsförsvar

I positionsförsvar är det bollens och medspelarnas positioner som är utgångspunkten. Grundförutsättningen press har högst prioritet. Den spelare som är närmast motståndarnas bollhållare har till uppgift att pressa bollhållaren. Kvaliteten på pressen avgör positionerna för övriga försvarsspelare.

Om pressen är tillräckligt bra kan laget ha kort avstånd mellan lagdelarna. Vid otillräcklig press måste däremot övriga spelare flytta ner, och laget blir då mer utdraget i djupled. De spelare som finns bakom medspelaren som pressar uppfyller grundförutsättningen täckning, det vill säga de täcker den farligaste ytan/de farligaste ytorna.

I vissa situationer kan även spelaren som är närmast ge understöd åt den som pressar. Positions-försvar skiljer sig från markeringsförsvar genom att hela lagdelen arbetar tillsammans. Oftast flyttar hela backlinjen ner om bollhållaren inte är pressad. Det är viktigt med samma avstånd och samma inbördes positioner mellan spelarna i sidled – därav namnet positionsförsvar.

En lagdels samarbete i sidled kan beskrivas som ett gummiband mellan spelarna. Om gummibandet sträcks för mycket går det av, och om avståndet mellan spelarna är för stort fungerar inte samarbetet. Målvaktens position är en avgörande faktor vid positionsförsvar. Om backlinjen flyttar upp eller ner i banan ska målvakten följa med framåt respektive bakåt och täcka ytan mellan backlinjen och målet.

Markeringsförsvar

Markeringsförsvar innebär att försvarsspelarna utgår från den närmaste och mest offensivt placerade motspelaren. Avståndet mellan försvarsspelaren och motspelaren – markeringsavståndet – bestäms i första hand av bollens position och i andra hand av motspelarens position. I tredje och sista hand tar försvarsspelaren också hänsyn till medspelarnas positioner.

Om motspelaren och försvarsspelaren är i närheten av bollen bör markeringsavståndet vara kort, så kallad närmarkering. Vid ett längre avstånd mellan spelarna och bollen kan försvarsspelaren tillämpa avståndsmarkering. Då uppfyller försvarsspelaren även grundförutsättningen täckning. Ett lag som tillämpar markeringsförsvar kan använda olika kollektiva varianter.

Zonmarkering

Zonmarkering utgår från en tänkt zonindelning i planens längdriktning. Spelarna behåller sina inbördes positioner och markerar den mest offensiva spelaren i sin egen zon. Om en motspelare löper i djupled följer den markerande spelaren med i löpningen. Om två motspelare skiftar plats i sidled byter den markerande spelaren motspelare.

Man–man-markering

Vid man–man-markering följer den markerande spelaren motspelaren både i sidled och i djupled tills anfallet är avslutat. Då återgår alla spelare till sina utgångspositioner, det vill säga lagets formation.

Kombinationsmarkering

Denna metod är en kombination av zonmarkering och man–man-markering. Inom respektive zon markerar försvarsspelaren den mest offensiva motspelaren. Om motspelaren byter zon när bollen är långt från det egna målet eller när bollen är ur spel stannar försvarsspelarna kvar i sina positioner. Om däremot motspelarna byter zon nära eller i straffområdet fullföljer försvarsspelaren markeringen som vid man–man-markering.

Kombinationsförsvar

På hög nivå är det vanligt att lag kombinerar positionsförsvar och markeringsförsvar. I sin enklaste form kan det innebära att laget använder sig av positionsförsvar i något skede av spelet och av markeringsförsvar i något annat skede. Det förekommer även att lag byter försvarsspel i olika delar av planen. Till exempel kan ett lag övergå från positionsförsvar till markeringsförsvar vid hög press i den sista tredjedelen av planen. Kombinationsförsvar kan även innebära att olika spelare spelar olika typer av försvarsspel beroende på sin roll. Ett exempel kan vara att de mest offensiva spelarna spelar markeringsförsvar i skedet återerövring. Däremot spelar backlinjen och en defensiv mittfältare positionsförsvar och har till uppgift att täcka farliga ytor framför och bakom backlinjen.